

СУТНІСТЬ КОНСАЛТИНГУ ТА ЙОГО МІСЦЕ У СФЕРІ ПОСЛУГ

Дашутіна Л.О., к.е.н., доцент
доцент кафедри менеджменту ЗЕД та євроінтеграції
Сумського національного аграрного університету

У сучасних умовах розвитку інноваційної економіки важливого значення набуває консалтингова діяльність як невід'ємна складова ринкової інфраструктури. Консалтинг – це діяльність з консультування керівників, управлінців з широкого кола питань у сфері фінансової, комерційної, юридичної, технологічної, технічної, експертної діяльності.

Основною метою консалтингу є допомога менеджменту організації досягти поставлених цілей. Консалтингові послуги передбачають надання клієнтам обґрунтованої інформації з актуальних для них проблем щодо найрізноманітніших об'єктів [4].

Визначальна роль консультування в сучасній економіці пов'язана насамперед із сутністю інтелектуального продукту, який створюють консалтингові компанії для організацій-клієнтів з метою посилення їх конкурентних переваг, сприяючи мобілізації та ефективному використанню їх матеріальних і нематеріальних ресурсів. Консалтинг в більшості розвинених країн світу виступає окремим сектором економіки, що поступається за темпом зростання тільки ринку інформаційних технологій [2].

У Європейському довіднику-покажчику консультантів з менеджменту виділено 8 груп консультаційних послуг:

- загальне управління;
- діяльність адміністрації;
- фінансове управління;
- управління кадрами;
- маркетинг;
- виробництво;
- інформаційні технології;
- спеціалізовані послуги.

В Україні консалтинг перебуває на початковому етапі становлення. Вітчизняний ринок консалтингових послуг значно залежить від іноземного капіталу. Сьогодні міжнародні консультативні компанії контролюють 60% вітчизняного консалтингового ринку [4].

В Україні в умовах незадовільної законодавчої основи бізнесу, високого рівня інфляції, бюджетного дефіциту й ін. особливого значення набуває управлінський консалтинг, необхідний для того, щоб усунути неясності, що виникають у процесі підготовки, прийняття і практичної реалізації найбільш важливих управлінських рішень [2].

Основними принципами, які регулюють консультаційні послуги на вітчизняному та світовому ринку є [4]:

- домінанта інтересів клієнта (інтереси клієнта є пріоритетними і цінуються вище власних інтересів консультанта);
- професіоналізм (глибокі знання з конкретних питань, з яких надається консультація);
- конфіденційність (нерозголошення за жодних обставин отриманої від клієнта інформації без його згоди);
- індивідуальність розробок (виконання кожного замовлення і надання рекомендацій для кожного конкретного клієнта).

Серед комплексних консалтингових послуг на вітчизняному ринку переважають [4]:

1) надання інформації про можливості вирішення господарюючим суб'єктом його проблем, проведення маркетингового дослідження, експертизи, аналітичних розробок тощо;

2) підготовка рішень — послуга, яка включає підготовку та оформлення документів, що забезпечують вирішення завдань суб'єкта господарювання, розробка бізнес-плану, стратегій розвитку та ін.;

3) участь у реалізації проектів — рівень консалтингу, в якому приймають участь експерти консалтингової фірми безпосередньо в роботі фірми-замовника разом з її працівниками. Послуга з реалізації проектів включає:

- підготовку, реєстрацію документів та їх сертифікацію;
- проведення тендерів;
- забезпечення контролю над реалізацією робіт підрядника;
- допомогу в проведенні переговорів;
- підбір персоналу тощо;

4) управління проектами — послуга, яка визначає перехідний рівень між консалтингом і власне менеджментом, вважається однією з важливих, оскільки направлена на реалізацію проектів.

До сучасних поширених комплексних консалтингових послуг відносять: роботу зі створення і розвитку фірм, проведення комплексної незалежної експертизи, реструктуризацію і реприватизацію, організацію фінансування.

Крім комплексних послуг вузькоспеціалізовані консалтингові фірми надають послуги, які пов'язані з проведенням оцінки майна, складанням фінансової звітності, розробкою інноваційних проектів тощо.

На даний час консалтинг стає повноцінною складовою інфраструктури бізнесу. Консалтингові послуги, як складовий елемент послуг щодо здійснення професійної, наукової та технічної діяльності є третіми за значимістю в загальному обсязі послуг в Україні за 2015 рік, їх об'єм становить 10,6% у загальному обсязі послуг та не обмежується локальними консалтинговими послугами [3].

На сьогоднішній день в Україні працює більше 300 консалтингових компаній, половина з яких орієнтована на надання послуг з управлінського консультивання. Доступні представництва відомих консалтингових компаній, які залишаються лідерами в цьому бізнесі [5].

Консалтинг набуває все більшої популярності, перетворюючись на повноцінну та професійну сферу діяльності, яка потребує значних затрат, як фінансових, так і розумових. Причиною зростання популярності консультивання, а також підвищення попиту на консалтингові послуги можна вважати такі [5]:

- впровадження нових інформаційних технологій, що дають змогу підвищити продуктивність фірми;
- здатність втілювати в життя (реалізовувати) ідеї консультанта в конкурентній боротьбі на ринку;

- стрімкий розвиток бізнесу, який потребує консалтингових послуг. Це стосується не тільки транснаціональних корпорацій, які завойовують нові ринки, а також молодих компаній, які хочуть володіти певною часткою світового ринку.

В останні роки значна увага приділяється дослідженню об'єднуючої групи консультаційних послуг — бізнес-консалтинг. Це діяльність щодо забезпечення клієнта спеціалізованим досвідом, методологією, технікою поведінки, професійними навичками та іншими ресурсами, що допомагають йому в покращенні ситуації, що склалась на підприємстві в межах законодавчої бази. У сучасних умовах розвитку ринку послуг одним із найпоширеніших видів бізнес-консалтингу є бізнес-планування. Якщо суб'єкту бізнесу в певних ситуаціях не вистачає знань, досвіду, впевненості у кваліфікованості своїх кадрів, він вдається до послуг

консалтингових фірм. На сьогодні до 60% консалтингових послуг припадає на консалтинг з інвестиційних, управлінських, юридичних, податкових питань [4].

Таким чином можна зробити висновок, що консалтинг є важливою складовою ринку фінансових послуг, яка об'єднує науку і практику, і має за основну мету доведення наукових розробок у вигляді доступної інформації до конкретних її споживачів. Консалтинг – це допомога з метою формування позиції та прийняття рішення тими особами, які перебувають в конкретній проблемній ситуації, та в яких недостатньо власних джерел інформації для вирішення проблем з якими вони стикнулися [1].

Список використаних джерел:

1. Атаманчук Ю. М. Проблеми формування та функціонування ринку консалтингових послуг в Україні [Електронний ресурс] / Ю. М. Атаманчук, Б. С. Гузар, О. В. Шупило // Вісник [Київського інституту бізнесу та технологій]. - 2015. - Вип. 3. - С. 3-7. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkib_2015_3_3
2. Бетехтін О. В. Пріоритети розвитку консалтингових послуг в Україні / О. В. Бетехтін // Інвестиції: практика та досвід. - 2010. - № 8. - С. 56-57. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2010_8_16
3. Віннікова І. І. Особливості розвитку ринку консалтингових послуг в Україні [Електронний ресурс] / І. І. Віннікова, С. В. Марчук // Молодий вчений. - 2016. - № 7. - С. 16-21. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_7_7
4. Еш С.М. Ринок фінансових послуг: підручник. / С. М. Еш – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 400 С.
5. Питуляк Н. С., Баховка В. Ю., Чапран Ю. О. Особливості розвитку консалтингових послуг в Україні [Електронний ресурс] /Н. С. Питуляк, В. Ю. Баховка, Ю. О. Чапран // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія Економіка. – 2015. - Випуск 1(3). – С. 115-119. - Режим доступу: <http://www.msu.edu.ua/visn/wp-content/uploads/2015/10/13-2015-20.pdf>